

תמונת השוטר הישראלי המושך בשיעור הנערה הערבית
ההפגנה פוררה

ומתהדת בין ישראל ודרום-אפריקה כי בחינת ברית של מנדוים, שבאין ברירה נאלצים להסתפק זה בידידותו של זה. שתיהן משתייכות למחנה המצורעים-הפריזיטיים הבינלאומי.

מכיצורים מבוררים, ביקורו של פורסטר נתן למעשה גושפנקה למערכת יחסים מסוכנת ומסועפת הנרקמת בין שתי המדינות כחשאי ומאחורי-הקלעים. למרות שהביקור לא היה ממלכתי והוא תואר יותר כביקור של צליין במקומות הקדור שים שבשטח ישראל, לא התייחסה אליו דעת-הקהל העולמית כאל ביקור ידידותי מקרי. הוא זכה לכיסוי נרחב ומודגש הרבה יותר מאשר בישראל עצמה.

הדרום-אפריקאים, שצבאם לא היה מסורי גל לעמוד מול ההתערבות הקובנית ב-מלחמת האזרחים באנגולה, נמצאים במצב דומה לזה של ישראל. הם מוקפים אויבי בים, כשהחלק מוסלמיים משתייך אתגרת ולאומית לעמים האוייבים.

נוכח הטבעת המדינית והפזיות ההולכת וניסגרת עליה נערכת דרום-אפריקה הלבנה לכניסה למצב של מיצר מבורר, בדומה לזה של ישראל. כוחות-הביטחון שלה נעזרים כיום למיבצעים אדירים של מילחמה נגד הטרור והסימת הגבולות מפני הסתגנות ומעשי-חבלה.

מבחינה ישראלית יש אינטרס במדינת האפרטהייד — המוקצה מחמת-מיאוס גם בעיני רבות ממדינות העולם המערבי — קודם כל מבחינה כלכלית. אילוליא מדי-ניות הרצון-הטוב של ממשלתו של פורסטר, היתה ישראל מאבדת סכומים נידכרים מהמגביות שעורכים עבורה יהודי דרום-אפריקה ושמשלתם מתירה להורציאם לישראל.

מבחינה צבאית יש אינטרס משותף ל-שתי המדינות בתחום השמירה על המעיבר הימי החופשי בים האדום ובמיצרי באבאל-מאנדב.

אולם מעבר לזה, כל שיתוף-פעולה עם דרום-אפריקה מוק לישראל מבחינה מדינית ומוסרית. זיהויה של ישראל כידידת מדינת-האפרטהייד וכמי שמסייעת לה ב-נשק — כפי שעיתוני העולם הציגו זאת השבוע — עלול למחוק גם את מעט האשרי ראוי שעוד נותר לישראל בכמה מדינות אפריקאיות.

שותפות כפוייה, אם למרות שיקוי לים אלה הולכת ומתהדקת הברית עם הדרום-אפריקאים, נובע הדבר ממצב של חוסר-ברירה. ישראל ודרום-אפריקה הן שתיים מהמדינות.

הן גם שתי המדינות היחידות אולי, שלמרות המרחק הגיאוגרפי ביניהן, יש השפעת גומלין לגוי. רלה של האחת על גורלה של השנייה. משום כך, כאשר פורסמו השבוע בעי-תוני העולם, בעיקבות ביקורו של פורסטר בישראל, הערכות כי ביקור זה נועד ל-רכישת נשק בישראל ולהגברת שיתוף-הפעולה בין שתי המדינות בתחום הצבאי, ביטאי פירסומים אלה שותפות-גורל כפוייה ואכזרית.

ספק אם שותפות מעין זו יהיה בה כדי להועיל לישראל בימי סגריר וסערה.

נה הפכה רגילה ושיגרתית, אולי לגבי אזרחי ישראל. לא לגבי דעת-הקהל העולמית. בעת פיזור הפגנת התלמידות במיורח-ירושלים, הצליח אחד הצלמים לקלוט ביעדשתי-מצלמתו תמונה של שוטר ישראלי, חבוש קסדה, וחמוש באלה ובעוזי, כשהוא גורר נערה ערבית בשער ראשה.

התמונה זכתה בפירסום עולמי, אין כמעט עיתון מעיתוני העולם החשובים, שלא הבלית אותה באחד מעמודיו הראשי. בן-לילה היא הפכה סמל הכיבוש הישראלי בשטחים המוחזקים. לא יעזרו שום הסברים כי אותה נערה התפרעה, ויידתה אבנים בשוטרים. מראה השוטר הר גורר אותה בשערה ממתיש התעללות והתיאכזרות, ששום הסברה בעולם לא תוכל לתקנם. הוא יוצר אפקט דומה לזה של תמונת הנער היהודי בגיטו ורשה, המרים ידיו בכניעה למול קלגס נאצי — עם כל ההבדל ברקע שבין שני האירועים.

פגיעה בכבוד האדם, היה ברור שהתעמולה הערבית תנצל תמונה זו למתי רותיה. השבוע התפרסמה התמונה על-פני עמוד שלם בניו-יורק טיימס, כשמעליה הכותרת: „חרות לעם הפלסטיני“. מתחת לתמונה, שכל הסבר לא ליווה אותה הוריעה הסיסמה: „חרות וכבוד האדם הם זכות-מלידה לכל“.

איש לא יכול להלוק על טענה זו. שכן, אפשר לדכא הפגנות אלימות בכוח. אולם למשוך נשים ונערות בשער ראשיהן, זוהי פגיעה בכבוד האדם בכל תרבות שהיא. אלה שלימדו את שוטרי ישראל למשוך בשערות חשבו, אולי, על יעילות המישי טרה. הם לא התחשבו בדימויה של ישראל. יעברו הרבה הרבה שנים עד שההסבר הירשאלית תצליח לתקן, מה שתמונה בודדה זו קילקלה — לגבי מעמדה של ישראל בעיני העולם התרבותי.

יחסי-חון

ברית המנדוים

ביקור פורסטר בישראל העניק גושפנקה רישמית

לשיתוף-הפעולה בין שתי המדינות

„ביקורי בישראל הוא הגשמת חלום-חי“, הצהיר ראש-משלת דרום-אפריקה, ג'ון פורסטר בסיום ביקורו בישראל.

לא היתה זו הרגשה הדדית. עבור ישראל לא היה ביקורו של פורסטר בבחינת הגשמת מישאלה לאומית. להיפך. פורסטר הנמצא במעמד של ראשי מדינות שממלת ישראל יוצאה מכליה כדי להביאם לישראל ולקבל את פניהם בתרועת חצוצרת, התקבל כאורח שביקורו נכפה על המדינה. ראשי-הממשלה ושריה, שקיבלו את פניו בקבלות הפנים הרישמיות ובשיחות חפרטיות החשאיות, עשו זאת כמי שכפאם השד.

שכן, בעולם של שנת 1976 אין זה כבוד גדול להימנות בין ידידיה של מדינת דרום-אפריקה. מצידם יכלו להתנחם רק בעובדה שבאותו עולם אין זה גם כבוד גדול להימנות עם ידידיה של ישראל. מבחינה זאת היתה הברית ההולכת

כדי לגרום להלם כזה. למרות תחושת הביזיון הכללית שאחזה במדינת-ישראל תמשיך ממשלתה בשיטה הישנה והכדור קה של גילגול שטרות. תוך חוסר-אונים וחידלון לעמוד בפני השואה הכלכלית המתרגשת ובאה.

הסברה

על חוט השערה

אחרי תשע שנות כיבוש ישראלי — צודמה התמונה הממחישה אותו

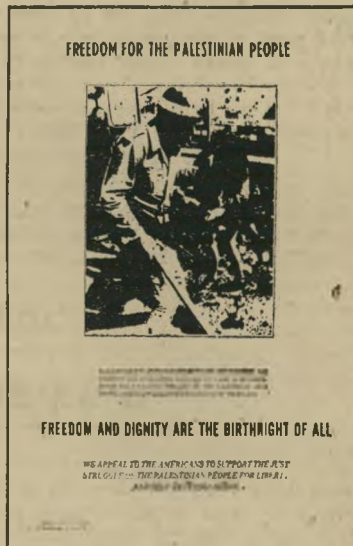
יש תמונות שעושות היסטוריה. אלה הן תמונות המשקפות מאורעות יותר מכל הסבר או תיאור. כזאת היתה התמונה (המבווימת), של הנפת הדגל האמריקאי באיורג'ימה במילחמת-העולם השנייה; או, להבדיל, תמונת האח הנושא את אחותו הפצועה ונוטפת-הדם אחרי הרטבח בבית-הספר במעלות.

אל שורה ארוכה זו של תמונות, שהופצו והתפרסמו בכל רחבי העולם והפכו סמלים של מאורעות, עומדת להצטרף תמונה שצולמה לפני כחודש בירושלים המיורחית. היה זה בעת ששוטרי מישרת ירושלים נקראו לפור הפגנת תלמידות שהתפרעו. התלמידות הקימו מחסום ליד בית-סיפרן, הבעירו מדורה של צמיגים וגזירי-עצים, השוטרים פיגו את המחסום, פיזרו את ההפגנה.

אבל הם לא הסתפקו בכך. בצעד שיעורר אפילו את חמתו של ראש עיריית ירושלים, תדי קולק, הם דלקו אחר התלמידות אל תוך בית-הספר, הוציאו אותן משם בכוח כדי לעצרן. תוך כדי כך השתמשו השוטרים בשיטות חדשות, שיושמו במישרת-ישראל לפיזור-הפגנות.

שיטת המשיכה בשיעור, בשעתו היה מקובל לחבוט במפגינים, או לתפסם בנורעותיהם כדי לגררם למאסר. לקחים שהופקו על-ידי מישרת ארצות-הברית בעת מהומות הכושים לפני מיסטר שנים, בערי אמריקה, הוכיחו כי הדרך היעילה ביותר להתגבר על המהפך היא לתפסו ביערי-ראשו, ולמשכו. הכאב במיקרה זה מונע כמעט כל אפשרות של התנגדות, מה גם שהגורר יכול לשמור על מרחק מהניגור, לבל יפגע בו בנורעותיו.

שיטה זו יושמה לראשונה בעת ההתיפרעויות שחצרה בגדה המערבית בחודש שעבר. היא חזרה על עצמה גם ביום-האדמה בגליל, כאשר אנשי משמר-הגבול גררו מתפרעים בציציות-ראשיהם. התמו

המודעה ב"ניו-יורק טיימס" התדמית התנפצה

יותר. שכן מדובר על חצי מיליארד במט" בעירחון. כיוון שסכום זה לא ייחסך מהורציאות המדינה במטבע-חון או מעסיקות-הרכש שלה, פירוש הדבר תוספת גירעון במאזן התשלומים וקיצוץ חמור ביתרות מטבע-החון הרבה מתחת לקריאה-אדם.

בכל מדינה אחרת היתה סכנה מעין זו גורמת להיערכות חירום ולמסע קימוצים וקיצוצים נמרץ ומהיר שהיה נותן אותור תוי מייך בכל תחומי המשק והכלכלה. אבל בישראל נמשכו העסקים כרגיל.

אזרחים בודדים נחלצו, התנדבו לתרום כספים לממשלה כדי לפצותה על אובדן ההכנסה מסיוע-החון. הממשלה עצמה נותרה אדישה. אנשי האוצר החלו לחשב איך לגבות את ההכנסה האבודה מהשכירים במשק, בעזרה עוד כמה היטלים והעלאות מיסים. התרופה הבנאלית — פיחות — הוצאה שוב מארון הרופות-הסבתא.

ספק אם היה בצעדו הקשוח של פורד כדי לועזע את אשיות המשק הישראלי. למרות האזהרות ההיסטריות שהשמעו מפי נגיד בנק-ישראל משה זנבר, למשק הפי ישראלי היה דרוש ועזוע הרבה יותר עמוק כדי לגרום לריפוייו בהלם. לשינוי מוסר העבודה ולמהפכה של אמת בתחום גבנית המיטים מבעלי-היכולת. קיצוץ של חצי מיליארד דולר אינו די

פורסטר בין רבין ופרם הבדידות קירבה